

MAB2 – VÄLITESTI 5

Laske tehtävät. Kun olet valmis, tarkista ja pisteytä vastauksesi erillisen tarkistusmonisteen avulla. Kertaa tarvittaessa.

1. Golf-pallon halkaisija on 42,7 mm. Laske

a) tilavuus (2 p.)

b) pinta-ala. (2 p.)

säde (r) on puolet halkaisijasta.

$$\text{a) } V = \frac{4}{3}\pi \cdot (21,35)^3 = 40764,51197 \text{ mm}^3 \approx 41 \text{ cm}^3$$

$$\text{b) } A = 4\pi \cdot 21,35^2 = 5728,034 \dots \text{ mm}^2 \approx 57 \text{ cm}^2$$

2. Yhden kuutiometrin kokoinen pallo päällystettiin yhden senttimetrin paksuisella teräskerroksella. Laske teräskerroksen tilavuus.

$$V = 1 \text{ m}^3$$

Pallon säde saadaan tilavuuden lausekkeella yhtälöstä

$$\frac{4}{3}\pi \cdot r^3 = 1$$

$$\pi \cdot r^3 = 0,75$$

$$r^3 = 0,2387 \dots$$

$$r = \sqrt[3]{0,2387\dots} = 0,6203\dots \text{ m}$$

(2p)

Lisätään säteeseen 1 cm rautakerrosta, silloin säde on 0,6303... m.

(1p)

Tilavuuksien erotus on nyt

$$\frac{4}{3}\pi \cdot (0,6303\dots \text{ m})^3 - 1 \text{ m}^3 = 0,0491 \dots \text{ m}^3 \approx 49 \text{ dm}^3$$

(1p)

3. Ympyräkartio on puolipallon sisällä siten, että kartion pohjaympyrä yhtyy puolipallon pohjaympyrään. Lisäksi kartion huippupiste on puolipallon pinnalla. Laske puolipallon ja kartion tilavuuksien suhde.

Vihje: Piiirrä tilanne, käytä tilavuuksien kaavoja. Merkitse pallon sädettä muuttujalla (x), se supistuu pois laskettaessa suhdetta (puolipallon tilavuus jaetaan kartion tilavuudella). (4 p.)

Kartion pohja ja puolipallon pohja ovat samat. Silloin niiden säteetkin ovat samat, ja kartion korkeus on myös puolipallon säde. (2p)

$$\frac{V(\text{puolipallo})}{V(\text{kartio})} = \frac{\frac{\frac{4}{3}\pi r^3}{2}}{\frac{1}{3}\pi r^2 \cdot r} = \frac{\frac{4}{6}\pi r^3}{\frac{1}{3}\pi r^3} = \frac{\frac{2}{3}}{\frac{1}{3}} = \frac{6}{3} = 2$$

Tilavuuksien suhde on siis 2 : 1 .

(Puolipallon tilavuus on kaksi kertaa kartion tilavuus)

(2p)